

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Norsk Folkehøgskolelag (NF) • Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF)

Folkehøgskolene
Folkehøgskoleorganisasjonene
Folkehøgskolebladene

J.nr.187/05/rundskriv
FHSR-rundskriv 28/05
14. oktober 2005

FORSLAG TIL STATSBUDDSJETT 2006

Regjeringen Bondevik har lagt fram sitt forslag til statsbudsjett for 2006, St.prp.nr.1 2005-2006. Tallene i **Kap. 0253 Folkehøgskoler** er følgende:

”Kap. 253 Folkehøgskoler

Post	Nemning	Rekneskap 2004	Saldert budsjett 2005	Forslag 2006
				(i 1 000 kr)
21	Særskilde driftsutgifter	2 504		
70	Tilskott til folkehøgskolar	506 369	528 285	547 393
71	Tilskott til Folkehøgskolerådet		6 607	4 615
72	Tilskott til nordiske folkehøgskolar		600	619
	Sum kap. 253	508 873	535 492	552 627

Løyvinga omfattar tilskott til drift av folkehøgskolar, Folkehøgskolerådet og nordiske folkehøgskolar.

Post 70 Tilskott til folkehøgskolar

Om ordninga

Folkehøgskolelova fastset at formålet med folkehøgskolen er å fremme allmenndanning og folkeopplysning. Tilskottsordninga skal medverke til at det kan opprettast og drivast folkehøgskolar.

Tilskottet er samansett av tre element: basistilskott, tilskott per elev og tilskott til husleige. I tillegg kjem særtilskott for elevar med redusert funksjonsevne. Basistilskottet er eit likt beløp til alle skolane. Elevtilskottet blir fastsett på grunnlag av gjennomsnittleg elevtal for dei tre siste åra før det føregåande året. Grunnlaget for elevtilskott i 2006 er med andre ord elevtalet i 2002, 2003 og 2004. Departementet fastset husleigetilskottet etter innstilling frå Folkehøgskolerådet. Fire skolar som tek inn særleg mange elevar med redusert funksjonsevne, får eit særskilt tilskott for desse elevane. Folkehøgskolelova og forskrifta til denne skil mellom langkurs og kortkurs, der kurs på 16,5 veker eller meir er langkurs. Kortkursa skal vere på minst 12 timar. Kortkurselevar blir omrekna til årselevar etter ein modell som er fastsett i forskrift til folkehøgskolelova.

Føresegner om kursordningar, elevrapportering, tilskottsmodell med vidare er gitt i forskrift til folkehøgskolelova.

Folkehøgskolane skal kvart år sende årsmelding og rekneskap med revisormelding til fylkesmannsembeta, og dessutan rapport til Statistisk sentralbyrå om gjennomførte kurs. I tillegg skal skolane sende ein sjølvvurderingsrapport til departementet. Departementet gjennomfører kvart år tilsyn ved eit utval av folkehøgskolar. Under tilsyna gjennomfører departementet mellom anna ein kontroll med dokumentasjon på innsend informasjon.

Rapport for 2004–05

Elevtalet på langkurs heldt seg om lag uendra frå 2003 til 2004. På kortkursa var der ein nedgang i talet på deltakarar på 5 pst. frå 2003 til 2004. Som tidligere år var om lag halvparten av deltakarane på kortkursa 50 år eller eldre.

På oppdrag frå departementet gjorde ECON Analyse ei evaluering av kortkursa i 2004. Eit hovudpoeng i evalueringa er at omfang og innretning av kortkursverksemda varierer mykje mellom skolane. Den store variasjonen har blant anna samanheng med den vide formålsparagrafen som folkehøgskolelova har. Nokre fellestrekk er det likevel mogleg å finne. Evalueringa viser at kortkursa medverkar til fagleg utvikling på skolane, er ein motiveringsfaktor for lærarane, og fungerer som eit bindeledd mellom folkehøgskole og lokalmiljø.

Evalueringa og departementet si tilsynsverksemd har lagt for dagen nokre problematiske sider ved kortkursverksemda:

- Somme skolar driv landsomfattande kortkursverksemd, der tilknytninga til skolen synest svak.
- Tilfelle av svak tilknytning mellom kortkursa og hovudaktiviteten til skolen, som skal vere langkurs.
- Skolane har jamt over dårleg oversyn over ressursbruk til kortkursverksemda.
- Reisekurs og friluftskurs som skil seg lite frå dei opplegga turoperatørar og idretts- og frilufsorganisasjonar tilbyr.
- Reisekurs i Noreg for utanlandske turistgrupper blir innrapportert som kortkurs.

Den informasjonen som er framkommen, viser at det er naudsynt å gjere somme presiseringar i forskrift om kortkursverksemda. I høyringsutkast til ny forskrift for folkehøgskolane, foreslår departementet å endre føresegnene om kortkursverksemda. Forslaget inneber innstramningar som gjer at tilskottet til kortkursverksemda vil bli redusert. Budsjettramma for folkehøgskolane skal likevel vere uendra, slik at dei innsparde midlane kjem folkehøgskolane til gode gjennom auka tilskott til langkursa.

Departementet tek sikte på at ny forskrift skal gjelde frå 1. august 2006. I tillegg til endringane som gjeld kortkurs, legg forskriftsutkastet opp til endringar som forenkler tilskottsordninga for folkehøgskolane.

Elevtal i folkehøgskolane 2000–04

År	2000	2001	2002	2003	2004
Elevar langkurs (vår og haust)(16,5-33 veker)	12 302	11 252	11 878	12 662	12 924
Elevar kortkurs (3 dagar-16 veker)	16 844	19 083	20 727	20 709	20 715
Sum elevar	29 146	30 335	32 605	33 371	33 639
Årselevar langkurs	6 358	6 161	6 260	6 331	6 358
Årselevar kortkurs	758	897	1 049	1 045	1 037
Sum årselevar	7 116	7 058	7 309	7 376	7 395
Sum godkjende årselevar/fastsett elevtal	7 061	6 999	7 112	7 245	7 339
Tilskottselevar	7 117	7 247	7 280	7 172	7 001

Kjelde: 2000: Kyrkje- utdannings- og forskingsdepartementet. 2001: Kyrkje- utdannings- og forskingsdepartementet og Statistisk Sentralbyrå (SSB). 2002–04: SSB.

Budsjettforslag for 2006

Budsjettforslaget inneber at løyvinga blir ført vidare på same nivå som i 2005.

Post 71 Tilskott til Folkehøgskolerådet

Om ordninga

Tilskottet skal medverke til at Folkehøgskolerådet kan ivareta fellesoppgåver for folkehøgskolane og koordineringsoppgåver for departementet. Vidare er det eit mål at Folkehøgskolerådet skal fremme kunnskap om og utvikling av skoleslaget.

Tilskottet blir fastsett på grunnlag av årsmelding og revidert rekneskap frå Folkehøgskolerådet, og i samsvar med løyvinga på budsjettposten.

Folkehøgskolerådet skal kvart år sende årsmelding og rekneskap til departementet.

Rapport for 2004–05

Frå og med 2005 er tilskottet til Folkehøgskolerådet skilt ut på eigen post i statsbudsjettet. Tilskottet omfattar driftstilskottet til Folkehøgskolerådet og midlar som rådet har vidarefordelt til folkehøgskolane. Folkehøgskolerådet har i tråd med oppdrag i tilskottsbrevet gitt innstilling til fordeling av husleigetilskottet, og har elles avlasta departementet ved å gi råd og rettleiing til skolane, særleg om tolking av regelverk.

På oppdrag frå departementet gjorde Statskonsult i 2005 ei evaluering av tilskottsordningane til ein del fellesorganisasjonar på utdanningsområdet. Evalueringa er omtala under kap. 254 post 73.

(Rådets merknad: Se egen tekst nedenfor)

Budsjettforslag for 2006

Ansvar for lønnsforhandlingar for folkehøgskolane blei overført frå departementet til den enkelte skole frå 1. januar 2005. Med verknad frå same tidspunkt er tilskott øyremerkta formål som følgjer av hovudavtalen omdisponert til det generelle driftstilskottet til folkehøgskolane. Det same gjeld tilskott til pedagogisk utviklingsarbeid og reisestipend for lærarar. Midlane er lagde inn på kap. 253 post 70. Det samla budsjettforslaget på kap. 253 er såleis på same nivå som løyvinga for 2005.

Post 72 Tilskott til nordiske folkehøgskolar

Frå og med 2005 er tilskottet til nordiske folkehøgskolar skilt ut på eigen post i statsbudsjettet. Tilskottet skal medverke til at det kan drivast nordisk folkehøgskoleverksemd ved Nordiska Folkhögskolan i Kungälv og Den nordiske folkehøgskolen i Genève. Tilskotta blir fastsette på grunnlag av årsmelding og revidert rekneskap frå skolane, og i samsvar med løyvinga på budsjettposten. I 2004 hadde den nordiske folkehøgskolen i Genève elleve deltakarar frå Noreg og den nordiske folkehøgskolen i Kungsälv hadde 17 deltakarar.

Budsjettforslaget inneber at løyvinga blir ført vidare på same nivå som i 2005.

Fra pressetjenesten i UFD

”Auka lån og stipend

Regjeringa foreslår å auke basisstøtta til studentar i høgare utdanning frå undervisningsåret 2006–2007. Basisstøtta blir foreslått auka frå 8 000 kroner til 8 140 kroner per måned, der stipenddelen utgjer inntil 40 prosent av beløpet (3 255 kroner per måned). Forslaget gjeld for alle elevar og studentar med unntak av unge elevar som tek vanleg vidaregåande opplæring. Alle andre satsar i Lånekassa blir vidareførte på same nominelle nivået i undervisningsåret 2006–2007.”

Frå kap. 254 post 73

”Rapport for 2004–05

Voksenopplæringsforbundet og Norsk Forbund for Fjernundervisning har fungert som ein kommunikasjonskanal mellom medlemsorganisasjonane og departementet, mellom anna gjennom faste kontaktmøte. Voksenopplæringsforbundet har hatt hovudansvaret for Uka for voksnes læring, som i 2004 hadde temaet læring og livskvalitet. Forbundet har på oppdrag frå departementet stått for fordeling av reisestipend til lærarar på vaksenopplæringsfeltet. ICDE har hovudsakleg eit internasjonalt fokus, og har i 2004 mellom anna delteke i utdanningsprosjekt i regi av FN.

Statskonsult har på oppdrag frå departementet gjennomført ei evalueringa av tilskottsordningane til Voksenopplæringsforbundet, Norsk Forbund for Fjernundervisning, International Council for Open and Distance Education og Folkehøgskolerådet. Ein del av formålet med evalueringa var å gjere samanlikningar mellom tilskottsordningane for dei fire organisasjonane.

Evalueringa peikar mellom anna på følgjande punkter:

- Den statlege finansieringa varierer mykje mellom organisasjonane, først og fremst av historiske årsaker, og i mindre grad som følgje av reelle vurderingar av behovet for støtte. Rapporteringa frå organisasjonane er svært ulik både i utforming, omfang og detaljeringsnivå.
- Fellesorganisasjonane har kontaktpunkt både mot departementet, Utdanningsdirektoratet og Vox – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet. Ansvarsdelinga mellom desse statlege aktørane bør vurderast.
- ICDEs rolle og oppgåver blir drøfta særskilt. Statskonsult peikar på at departementet og ICDE delvis har ulik oppfatning av organisasjonens mål og arbeidsområde. Det trengst derfor ei klargjering av formålet med tilskottet til denne organisasjonen.

Som oppfølging av evalueringa kan det vere aktuelt å gjere somme endringar i tilskottsordningane. Departementet vil orientere om eventuelle endringar i budsjettproposisjonen for 2007.”

Summen av tilskuddet er etter Folkehøgskolerådets beregning justering på bakgrunn av økt elevtall (etter Folkehøgskolerådets beregninger er økningen for beregningsperioden på 115 elever. Det er således feil når det i forslaget til budsjett står at elevtallet 2004 er om lag det samme som i 2003. faktisk økningen fra 2003 til 2004 er på rundt 125) og pris- og kostnadsjustering på 2 prosent. Vi har heller ikke fått en økning på 3,2 prosent som heter innledningsvis i kap. 07.50.

Forslaget innebærer en vesentlig reduksjon (rundt 2 mill nominelt) i tilskuddet til Folkehøgskolerådet. Departementet skriver at disse pengene er overført til skolene direkte under post 70. Konsekvensene av denne overføringen må Rådet komme tilbake til.

Rådet vil også finregne på tallene som kommer fram i budsjettforslaget og komme tilbake med ytterligere kommentarer til skolene senere.

Det ser dessverre også denne gang ut til at det ikke er lagt inn midler til etablering av nye skoler.

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Lars Sigve Meling/s/
Leder

Odd Arild Netland /s/
sekretær